

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Gabellas fraudare

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

vicii, & gaudent privilegiis fori, & canonis tanquam personæ Ecclesiasticæ, *part. 6. tr. ref. 7.* Et secundum Barb. *ubi sup. num. 15.* gaudent etiam vxores viduæ supradictorum Equitum, *p. 3. tr. 1. ref. 45. in fin.*

Item mulieraster-
tiaria,
vulgò, Bizocche,
zocche.
12. Quartò eximantur mulieres tertiarie D. Francisci vulgò Bizocche, etiam in suis domibus habitantes, si castam & cælibem vitam ducunt. Ita novissimè Squillante *cap. 7. dub. 1. numero. 42. part. 4. tractat. 1. resolutione 31. §. Notandum.*

Item coloni
partiarie
Ecclesiasticorum.
13. Quotò coloni partiarie Religiosorum, & Ecclesiasticorum. Ita Abbas *lib. 1. conf. 9. n. 2. & Peyrin. tom. 1. constitut. 2. l. 11. §. 33. n. 142.* Et patet ex Bulla Pij V. eximèntià datis, gabellis, &c. non solum personas Ecclesiasticas, & eorum bona, sed etiam laboratores, colonos, arrendarios, affictuarios, suorumque negotiorum gestores. Quod præsertim procedit, quando colonus cum Ecclesia ab initio pactus esset, de gaudenda exemptione pro parte sibi comperitura, vt docet Maccabrunus *conf. 18. num. 39.* Concedi tamen posset cum Filliucio *tom. 1. tract. 16. cap. 11. num. 302.* quòd Ecclesiasticorum coloni teneantur soluere gabellas in asportatione fructuum de loco ad locum: gabellam verò vulgò dictam *del fiore* nullo pacto, quia cum hæc gabella taxatur, fructus sunt adhuc affixi solo Ecclesiastico, *p. 3. tr. 1. ref. 19.*

Es eorum
emphyteu-
ta.
14. Sextò, emphyteuta Ecclesiæ, & Ecclesiasticorum non tenentur soluere gabellas pro re emphyteutica. Ita probabiliter Felician. de Solis *de cons. tom. 2. in addit. lib. 1. pres. num. 1.* contra Ronaldum *lib. 4. conf. 61. n. 14. & 15.* Idque ratione connexionis domini vtilis cum directo, quod iuribus, & DD. auctoritate firmatur in decisione Rotæ Romanæ coram Cardinali Mellino *die 28. Maii 1631.* apud Marinum *ref. quot. cap. 207.*

Abiq; po-
testate re-
dimendi.
15. Quàm opinionem in *part. 3. tractat. 1. resolut. 24.* probabilem iudicaverat. Sed hoc non procedit cum censuario Ecclesiæ, & eo, qui aliquod prædium

ab Ecclesia reciperet in censum emphyteuticum cum potestate redimendi, nam in hæc forma contractus nullum dominium remanet penes Ecclesiam, aut personam privilegiatam, sed solum ius recipiendi annuam pensionem. *Resolut. 24. cit. §. Sed hoc.*

GABELLAS FRAVDARE.

15. **G**abellæ esse possunt aut evidenter iustæ, aut probabiliter, aut dubiæ dubio negativo, quia scilicet de illarum iustitia vel iniustitia nulla ratio probabilis redditur. Et quidem in hoc ultimo casu Molin. *de iust. tom. 3. tr. 2. disp. 274. num. 15.* docet fraudari posse: quia in dubio melior est conditio possidentis, & gabellæ novæ semper præsumuntur iniustæ. Donec contrarium constet: vnde in *cap. quamquam,* *Tam negat.* *de cons. in 6.* tributa regulariter dicuntur contrariam iuri canonico, & civili, & in *cap. peruenit,* *de cens.* ait Pontifex, prius cognosci debere census iustitiam, quàm solui. Neque verò præsumendum pro Rege, cum de illius interesse agitur. Sed Lessius *lib. 2. cap. 33. dub. 8. num. 64.* tenet fraudare non posse. *part. 4. tr. 3. ref. 39.*

16. Qui tamen *dub. 6. num. 67.* sine vilo scrupulo fraudari posse inquit, si de illarum iustitia adsint rationes vtrunque probabiles, & tunc esse veluti bellum inter Regem, & populum vtrunque iustum. Et in hoc sensu valere regulam iuris, *In dubio melior est conditio possidentis.* Contrarium docet Vasquez *de restit. cap. 6. §. 3. dub. 5. v. 78* ex dicto communi; *In dubio præsumendum pro superiore.* Vtraque sententia est probabilis, vtriusque rationes solvuntur. Primæ, dicendo: quod non sit par iustitia in tali bello, quia præponderat iustitia Principis iuste exigentis. Et conditionem possidentis esse meliorem ante, non post sententiam. Secundæ verò, dictum procedere in casu, in quo non agitur de interesse inferioris. Vide Azorium *p. 3. lib. 5. cap. 22.*

Ccc 27 quest.

Gabellæ aliqui docent fraudari posse, in dubio de illarum iustitia.

Tam negat.

Quàm fo-
sivuo.

Imò etiã
sint eviden
ter insta.

quæst. 7. par. 1. tract. 3. ref. 21. & par. 7. tr. 17.

ref. 9.

17 Porro gabellam evidenter iustam fraudare, videtur mortale, & fraudantes ad restitutionem teneri, si non accedat titulus compensationis, iuxta dicta V. *Compensare, n. 2.* Nam, sicut Principes debent Republicæ custodiam, & vigilantiam, ita Respublica debet vicissim Principi congruum sustentationi subsidium. Et præterea huiusmodi fraudes cadunt in damnum euentium gabellas. Ita Ortiz in summ. cap. 3. num. 4. & DD. communiter. Sed Duardus in can. 18 Bull. Com. quæst. 12. nu. 19. contrariam sententiam tenet, & late probat. eamque probabilem vocant Lesius dub. 8. n. 55. & Bonacina de contr. dist. 1. quæst. 9. pun. 1. num. 3. quia probabile est, leges penales non obligare in conscientia. Ad primum argumentum respondet Duardus fraudantes gabellas non intendere violare legem naturalem mandantem solui Principis iure, ut illud patrum retineant, quod in lege dure penali, & subditorum arbitrio relinquatur. Ad secundum respondetur, euentes vestigalia sales fraudes non ignorare, & ob id vilius emere: & quod cum multis amitteat, cum uno, quem in flagranti inveniunt, lucrifacere. Ex quibus S. V. gabellas, num. 6. inquit, fraudantes gabellas iustas, non esse ad restitutionem cogendos par. 1. tract. 10. ref. 19.

G V L A.

Gula quid sit.

Gula est vitium ex septem vitiiis capitalibus, consistens in appetitu cibi, potus immoderati, immoderati inquam aut quoad tempus, aut quoad pretium, quantitatem, vel qualitatem ciborum, aut denique quoad nimiam & extraordinariam complacentiam de illorum gustu. Et quidem si appetitus inordinatus versatur circa cibum, dicitur comestatio, & crapula; si circa potum, ebrietas. Est aliquando gula peccatus mortale, & regulariter quociens co-

Quomodo

Et quale

medantur cibi temporibus prohibitis, in reliquis ut plurimum veniale. ¶

2 Quæres: An comedere, & bibere absque necessitate ob solam voluptatem sit peccatum saltem veniale? Respondet Saneius in select. disp. 2. num. 14. negativè: dummodo esus & potus non noccat: nã si res odoriferas olfacere, & res pulchras ob meram delectationem inspicere, nõ est peccatum, cur peccatum erit in eundem finem comedere? nisi faciamus gustum peioris, quam sensus ceteri, conditionis p. 3. tr. 5. ref. 6.

3 Sed quid, inquires, si quis ad verterter comedit usque ad vomitum? Respondet cum Ioanne Henriquez cap. 19. num. 9. hunc non peccare mortaliter, sed venialiter, si in hoc non ponit ultimum finem, & salutem corporis nonabiliter non lædit: nam non facit contra aliquod præceptum Dei, vel Ecclesiæ. par. 5. tr. 13. resolutione 40.

H A E R E S I S.

1 Hæresis est error hominis Christiani in rebus fidei cum pertinacia. ¶ Ut ergo quis sit hæreticus, requiritur primò error in intellectu: quamvis enim extrinsecus demonem colat, aut quocumque actus hæreticales exerceat, si bene credit, non est hæreticus, quamvis, quia hæc et minima indicant internum errorem in fide, possit ab Inquisitoribus puniri, ut dicemus V. Inquisitorum iurisdictio in qua delicta. An vero à simplici Confessario absolui possit, dictum est V. Absolvere ab hæresi, & aliis criminibus S. Officii. p. 1. tr. 5. ref. 1. p. 4. r. 4. ref. 1. 40. in fine.

2 Error autem intellectus debet esse cum assensu positivo: hæresis enim est erroris electio: unde dubius in fide non est hæreticus, positivè; sed solù privativè, quatenus caret assensu fidei. Et ita intelligi debet auctoritas Stephani PP. in c. 1. de hæ. Ut satis probabiliter, & tutè explicant Purcan. in 2. 2. q. 11. Art. 2. dub. 2. & alii contra Fabr. de sacram. Or.

An & quale peccatum sit, comedere, & bibere ob solam voluptatem? Et comedit, reussq; ad vomitum?

Hæresis est error hominis Christiani circa fidem.

Cum assensu positivo.